

Kovács Ágnes, a Szolnoki Fiumei Úti Általános Iskola tehetséggondozó szakembere és MTM programfelelőse mutatta be az iskola több évtizedes múltra visszatekintő tehetséggondozását. Az évek alatt lehetőségük volt fejlődni, bővíteni foglalkozásaik kínálatát. Ugyanakkor a mai napig akadnak olyan kihívások, melyekkel meg kell küzdeniük, mint például a gyermekek fejlesztése a túlzott terhelés elkerülésével.

A Szolnoki Fiumei Úti Általános Iskola Minősített Tehetséggondozó Műhely (MTM) több évtizede foglalkozik tehetséggondozással. Ez idő alatt a hagyományokat megtartva fejlesztette programjait és területeit. Életkortól és érdeklődéstől függően foglalkoznak a diákokkal a játékos programoktól kezdve a versenyfelkészítésig. Kovács Ágnes MTM programfelelős elmondta: a tehetséggondozó munkát segítette az, hogy beépítésre került a pedagógiai programba, aminek köszönhetően az tanórai foglalkozásokkeretében is végezhető.

- Az Önök intézményében mióta valósulnak meg tehetséggondozó programok?

A Szolnoki Fiumei Úti Általános Iskolában a tehetséggondozás több évtizedes múlttal rendelkezik. A pedagógusok kiváló szakmai munkája okán 2010-ben a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács Tehetségponttá nyilvánította, majd 2013-ban megkaptuk az Akkreditált Kiváló Tehetségpont minősítést. 2017-től Minősített Tehetséggondozó Műhely cím birtokosai vagyunk, ettől az évtől mentorálási tevékenységgel segítjük tehetséges tanulóinkat a fejlődésben. Tanévenként 6 tanulóknak van lehetősége a programban részt venni. Egyénre szabott fejlesztési tervekkel segítjük a tanulók fejlesztését. A tehetséggondozó munka több évfolyamon és több tehetségterületen megvalósul. 1. évfolyamtól kezdődően az idegen nyelv, a robotika és a Sakkpalota programmal, 3. évfolyamtól bővül a matematika nívvó és a testnevelés tantárgyon belül a labdás készségfejlesztés tehetséggondozó csoportokkal. 4. évfolyamtól az idegen nyelv területén nívvó csoportokban van lehetőség a tehetséggondozásra. A művészeti nevelés a felső tagozatban teljesedik ki (képzőművészet, ének-zene). A tehetséges diákok az érdeklődésüknek megfelelően választhatnak a bőséges szakköri kínálat adta lehetőségek közül.

A tehetséggondozás megjelenik a pedagógiai programunkban is. Feladataink közé tartozik a tanulmányi versenyekre való felkészítés, versenyek lebonyolítása, a tehetségűrés és tehetséggondozás.

- *Tapasztalataik szerint melyek a leggyakoribb kihívások a tehetséggondozás területén?*

A leggyakoribb kihívás a diákok leterheltségének növelése nélkül beilleszteni a napi- és hetirendjükbe a tehetségfejlesztő órákat, feladatokat. Mentorkolléga szembesült azzal a problémával, hogy a tehetséges tanulók leterheltsége már-már a maximumán van. Nagyon nehéz megtalálni a tehetséggondozásra az időpontot és az optimális feladatmennyiséget a mentoráltjainak anélkül, hogy még jobban leterhelné őket. Sokszor egy diák több tantárgyhoz kapcsolódóan tehetséges, ha minden területen versenyeztetjük, szakkörökre hívjuk, leterheltté válik.

Másik probléma, amivel meg kell küzdeni, az a tehetségek lelkesedésének fenntartása. A jelenlegi világban ez már egyáltalán nem olyan egyszerű, mint akár 10 évvel ezelőtt. Ma már úton-útfélen, interneten, bemutatókon találkoznak a diákok a robotika eszközeivel. Az alap tulajdonságaikat megismerik, megszeretik, aztán elunják. A magasabb szintre emelés pedig magában hordozza a tanulást, a nehézséget és a kitartó küzdelmet a megértés iránt. Összefoglalva a nehézséget az okozza, hogy fenntartsuk a gyerekek érdeklődését a nehezebb tananyagrészek iránt is.

A tehetségek felismerésére megvannak a bejáratott módszerek. A diákokkal eltöltött tanórán kívüli idő, a beszélgetések, tesztek, megfigyelések segítenek abban, hogy a tehetséges tanulóinkat felismerjük és a felé a tehetségterület felé irányítsuk, ami érdekli és megtalálhatja benne önmagát. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat is segítségünkre van a tehetségszűrésben, így minden tanévben sor kerül az 5. évfolyam mérésére.

- *Mit jelent az intézmény életében, hogy Minősített Tehetséggondozó Műhelyként is működik, illetve, hogy – akár tágabb értelemben is – részt vesz a Tehetségek Magyarországa projektben?*

Nagyon fontosnak tartja a vezetőség, hogy a tehetséggondozást támogassa, ezért megragadunk minden olyan lehetőséget, amellyel a tantestület szakmaiságát, illetve a tehetséggondozásban használható eszközparkot fejleszthetjük. Az MTM cím birtoklásával rendszerezettebbé vált az itt folyó tehetséggondozó munka. A tehetségszűrő rendszerünket át alakítottuk,

kibővítettük új mérőeszközök bevezetésével. A tehetséges diákok számára a mentorprogram lehetőséget nyújt a fejlődésre. A tantestületből 2017-től 9 fő vett részt mentorképzésen, az ott szerzett tudást nemcsak a mentorálás folyamán hasznosították, de a mindennapi pedagógiai munkába is beépítették. A MTM kiírásra benyújtott pályázatunkat az azt megelőző, több évtizedes tehetséggondozó munkánk és a tehetséggondozásban nyújtott, elért eredményeink motiválták.

Az MTM cím birtoklása óta még fokozottabban figyelünk nem csak a tantárgyi, hanem más területen tehetséges diákok felismerésére, fejlesztésére is. A tehetségfejlesztéssel kapcsolatos képzések hasznos szellemi értéket képeznek, melyekkel még eredményesebb a tehetséggondozásban folyó munka. A mentorképzések tudatosabbá tették a pedagógusainkat a tehetségfejlesztő munkában is. 2017 óta sokkal nagyobb hangsúlyt fektetünk az informatika, robotika oktatására: megjelenik alsó tagozatban és végigkíséri a diákokat a nyolcadik évfolyam végéig. Ezek a témakörök népszerűek a szülők és diákok körében, vonzóerő az iskolaválasztás során, és egyre többen választják továbbtanulási célként az ezzel kapcsolatos szakterületeket. A Sakkpalota program és a sakk szakkör révén a logikai gondolkodás területén is gondozzuk a tehetséges diákokat.

A Nemzeti Tehetség Központtól a szellemi segítség mellett (képzések, szupervíziók, szakmai napok, konferenciák, műhelymunkák) anyagi támogatást is kaptunk: fejlesztő játékokat, tanulást segítő eszközöket, kísérleti eszközöket, modelleket, versenyein a cateringhez hozzájárulást. Mióta MTM intézmény lettünk, évente több alkalommal tartottunk műhelymunkát az érdeklődő pedagógusok számára, amelyre a megye több általános iskolájából érkeztek hozzánk. Az iskolai Tehetségnapokon megrendezett tehetséggondozó versenyek alkalmával a felkészítő tanárok és az érdeklődő szülők számára adtunk lehetőséget a műhelymunkákon a tehetséggondozással kapcsolatos témákba bepillantani. Intézmények között és intézményen belül is nagy hangsúlyt fektettünk a tudásmegosztásra, tapasztalatok, vélemények kibontására.

Jó kapcsolatot ápolunk az együttműködő partnerintézményekkel, versenyein rendszeresen részt vevő, más iskolákat képviselő pedagógusokkal. Nagyszerűen működik közöttünk a kölcsönös segítségnyújtás, tapasztalatcsere. A megnyert pályázataink révén olyan robotika eszközparkra tettünk szert, amelyet megosztunk a Szolnoki Tankerület iskoláival. A térítésmentesen kölcsönözhető

eszközökhöz tartozik tananyagsegédlet, hogy hatékonyan lehessen használni őket az oktatásban (óratervek, prezentációk, feladatlapok, forrásfájlok, megoldási útmutatók), ezek kiválóan alkalmazhatóak a tehetséggondozásban. MTM intézményként a tudásmegosztásra is nagy hangsúlyt fektetünk.

- *Milyen egyéni, közösségi, társadalmi haszna, hozadéka lehet a tehetséggondozásnak?*

A jól megszervezett tehetséggondozás, akár a fejlesztés során alkalmazott csoportmunka vagy csapatversenyeken való részvétel elősegíti a szociális képességek fejlődését. A csapatszellem erősödése, a mások iránt érzett tolerancia így módon is fejleszthető. Fontos, hogy a tehetséggondozás nem feltétlenül csak egy adott tantárgyra terjed ki. Fel lehet fedezni olyan egyéneket is, akik nem tehetségesek egy adott tudományterületen, de kiemelkedő képességük van például erősíteni a csapat összetartó erejét. Hallgatnak rá diáktársai, megfelelően tudja őket irányítani. Az ilyen diákok tehetségének kibontakoztatása és jó irányba történő nevelése eredményezhet olyan, későbbi személyiséget, amely hatással van társadalmunk alakulására.

Az egyéni haszna is nagy, hiszen egy ember életét, életútját határozhatja meg egy jól végzett tehetséggondozó munka. Közösségformáló hatású, a társadalom pedig a kibontakozó, sikeres tehetségekből lesz képes profitálni. Az egyén tekintetében a kibontakozás, saját korlátainak fessegetése a későbbiekben mind -mind pozitív személyiségfejlődést okoz. Megtanulja a mikrotársadalmon belül a kapcsolatokat kezelni, amelyet később már rutinosan alkalmaz majd. Az eredményesség akár negatívan is tudja befolyásolni az egyén személyiségét. A kétszemélyes és kiscsoportos beszélgetéseken túl a motiváció és felvilágosítás jó eszközök lehetnek ennek elkerülésére.

- *Az Önök tapasztalatai szerint a szorgalmon túl melyek azok a készségek, kompetenciák, amelyek révén kimagasló eredmények elérésére lesz képes egy diák?*

Hasonló kompetenciákkal, mint a tehetséggondozó, mentoráló tanároknak: a tudásvágy mellett érdeklődés, lelkesedés, figyelem, önfegyelem, kitartás. Szeretnek önállóan, egyedül, saját tempójukban dolgozni és tanulni. Nagyobb szókinccsel rendelkeznek. Nagyfokú kíváncsiság és tudásvágy jellemzi őket. Érdeklődési területük széles, igen kreatívak. Igazságérzetük fejlett, kritikusak. Teljesítménycentrikusak, maximalisták. Jó koncentrációs készséggel bírnak, képesek egy problémával kitartóan foglalkozni. Jó memóriaképességgel

rendelkeznek, a megjegyzett információt hosszú ideig képesek tárolni és azt használni.

- *Milyen tanácsokkal tudják ellátni a tehetséges diákok szüleit?*

Maradjanak objektívek és segítsék gyermekeiket! A sportolás megvonása egyéb területeken való alulteljesítés esetén nem megoldás, hanem a kibontakozás meggátolása. Egyéb motiváló, fegyelmező eszközt kell találni a szülők részéről. Ne legyenek érdektelenek gyermekük tehetségének kibontakoztatásával kapcsolatban! Támogassák a kitartásban, teremtsék meg a feltételeket, hogy kibontakozhasson, gondolunk itt időbeli és akár anyagi támogatásra is. Ne azt erőltessék, amit ők jónak gondolnak a gyermek számára.